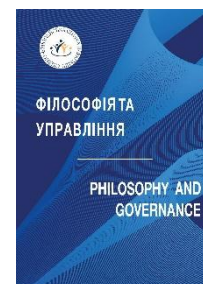

e-ISSN 3041-248X

Філософія та управління

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

Аналіз рівня інвестування будівельної галузі України упродовж 2022–2025 років: публічно-управлінський вимір

 Ростислав В. Палагусинець ^{1*} ● Олександра А. Марушева ²

¹ Міністерство закордонних справ України (Україна). Начальник відділу іноземних дипломатичних установ Департаменту державного протоколу, канд. екон. наук, д-р держ. упр., доцент.

² Державний університет «Київський авіаційний інститут» (Україна). Професор кафедри публічного управління та адміністрування, д-р держ. упр., професор.

* Автор-кореспондент, e-mail: palarost@gmail.com

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідницька

DOI:

[10.70651/3041-248X/2025.5.01](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.5.01)

Авторське право

© 2025 авторів

Цей твір
ліцензовано на
умовах Ліцензії
Creative Commons
«Із Зазначенням
Авторства –
Некомерційна 4.0
Міжнародна»
(CC BY-NC 4.0).

У статті проаналізовано рівень інвестування в будівельну галузь України упродовж 2022–2024 років та висвітлено дані прогнозу рівня інвестування в будівельну галузь України у 2025 році з урахуванням впливу повномасштабної збройної агресії. Встановлено, що будівельна галузь відіграє системо утворюючу роль у структурі національного виробництва та слугує індикатором державної економічної активності. З'ясовано, що фінансування галузі впродовж зазначеного періоду здебільшого здійснювалося в межах проєктів відновлення, публічних інвестиційних проєктів, окремих точкових проєктів відновлення та відбудови тощо. Підкреслено, що динаміка обсягів будівництва у ВВП України демонструє тенденцію до зростання: з 69,3 млрд грн у 2022 році до 128,4 млрд грн у 2024 році. Констатовано, що 2022 рік, попри війну, характеризувався найвищими річними обсягами капітальних інвестицій у будівництво – 94,7 млрд грн. Визначено, що зниження інвестиційної активності у 2023 році (до 30,6 млрд грн) зумовлене перерозподілом державних ресурсів на оборонні та гуманітарні потреби. Зауважено, що у 2024 році зафіксовано зростання обсягів капіталовкладень до 41,7 млрд грн, що пов'язано з імплементацією нових державних механізмів координації. Окреслено позитивний вплив активізації співпраці з міжнародними донорами на інвестиційний клімат у сфері будівництва. Засвідчено, що прямі інвестиції у галузь будівництва у 2022 році мали від'ємне сальдо (–166,6 млн дол. США), що свідчить про значне відчуження капіталу. Аргументовано, що у 2023 році ситуація частково стабілізувалася, зокрема, спостерігалось позитивне сальдо (+14,1 млн дол. США), переважно за рахунок боргових інструментів. Уточнено, що інвестори надавали перевагу позикам і кредитам, як формам зниженої ризикованості, у 2023–2024 роках. Виявлено, що у 2024 році зафіксовано повторне зниження чистого припливу прямих інвестицій (–32,3 млн дол. США), що вказує на вразливість інвестиційного середовища. Наголошено на негативній динаміці реінвестування доходів, що у 2024 році становила –51,8 млн дол. США, підтверджуючи низький рівень довіри до державної інституційної спроможності. Акцентовано увагу на необхідності законодавчого врегулювання ризиків, пов'язаних з воєнними загрозами, для довгострокового інвестиційного планування. Констатовано, що загальний обсяг прямих інвестицій у будівництво впродовж 2022–2024 років зростав: з 811,0 млн дол. США до 1030,3 млн дол. США. Визначено, що основним джерелом приросту стали інструменти участі в капіталі та боргові зобов'язання. Підсумовано, що ефективна державна інвестиційна політика в умовах війни має ґрунтуватися на адаптивності, прозорості, низькому рівні толерування корупції та партнерстві з міжнародною спільнотою. Підтверджено необхідність подальших досліджень, орієнтованих на удосконалення інституційних механізмів підтримки інвестування у будівельну галузь України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

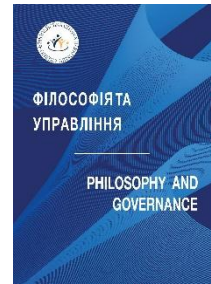
державне управління, публічне управління, інвестиційна політика, будівництво, будівельна галузь, капітальні інвестиції, прямі інвестиції, публічні інвестиції.

e-ISSN 3041-248X

Philosophy and Governance

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

Analysis of the Investment Level in Ukraine's Construction Sector from 2022 to 2025: A Public Administration Dimension

Rostyslav Palahusynets ^{1*} ● Oleksandra Marusheva ²

¹ Ministry of Foreign Affairs of Ukraine (Ukraine). Head of the Division of Foreign Diplomatic Missions of the Department of State Protocol, PhD in Economics, Doctor of Science in Public Administration, Associate Professor.

² State University "Kyiv Aviation Institute" (Ukraine). Professor at the Public Management and Administration Department, Doctor of Science in Public Administration, Professor.

* Corresponding Author, e-mail: palarost@gmail.com

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-248X/2025.5.01](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.5.01)

Copyright © 2025
by authors

This is an open
access journal and
all published
articles are licensed
under a Creative
Commons
Attribution-
NonCommercial 4.0
International
(CC BY-NC 4.0)

The article analyzes the level of investment in Ukraine's construction sector during the period 2022–2024 and presents a forecast of investment trends in 2025, taking into account the impact of the full-scale armed aggression. It has been established that the construction sector plays a system-forming role in the structure of national production and serves as an indicator of the state's economic activity. It was revealed that the sector's financing during the studied period was mainly carried out within the framework of recovery projects, public investment projects, and certain targeted restoration and reconstruction initiatives. It is emphasized that the share of construction in Ukraine's GDP has been showing an upward trend: from UAH 69.3 billion in 2022 to UAH 128.4 billion in 2024. Despite the war, 2022 was marked by the highest annual volume of capital investments in construction—UAH 94.7 billion. The decline in investment activity in 2023 (down to UAH 30.6 billion) was attributed to the redistribution of state resources to defense and humanitarian needs. In 2024, a rise in capital investment volumes to UAH 41.7 billion was recorded, which is associated with the implementation of new government coordination mechanisms. The positive impact of intensified cooperation with international donors on the investment climate in the construction sector was outlined. It was shown that direct investments in the construction industry in 2022 had a negative balance (-USD 166.6 million), indicating significant capital outflow. It is argued that the situation partially stabilized in 2023, with a positive balance of +USD 14.1 million, primarily due to debt instruments. It is clarified that in 2023–2024, investors preferred loans and credits as lower-risk forms of financing. However, 2024 saw a renewed decline in net inflows of direct investments (-USD 32.3 million), highlighting the vulnerability of the investment environment. Attention is drawn to the negative trend in reinvested earnings, which amounted to -USD 51.8 million in 2024, confirming a low level of trust in the institutional capacity of the state. The need for legislative regulation of risks associated with war threats for long-term investment planning is stressed. It is noted that the total volume of direct investments in construction during 2022–2024 increased from USD 811.0 million to USD 1,030.3 million. The main sources of growth were identified as equity participation instruments and debt obligations. It is concluded that effective public investment policy during wartime must be based on adaptability, transparency, low tolerance for corruption, and partnership with the international community. The need for further research aimed at improving institutional mechanisms for supporting investment in Ukraine's construction sector is confirmed.

KEYWORDS

public administration, public governance, investment policy, construction, construction sector, capital investment, direct investment, public investment.

1. Вступ

У сучасних умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України питання інвестування у будівельну галузь набуває особливої актуальності, оскільки ця сфера виступає не лише ключовим сегментом матеріального виробництва, а й індикатором рівня функціональності економічної системи в умовах кризових трансформацій. З огляду на стратегічну важливість галузі для відновлення зруйнованої інфраструктури та забезпечення стійкості регіонального розвитку, особливої уваги потребує аналіз обсягів і структури капітальних та прямих інвестицій у будівництво впродовж періоду повномасштабної війни. Незважаючи на масштабні виклики, пов'язані з воєнними діями, нестабільністю макроекономічного середовища та обмеженим доступом до фінансових ресурсів, саме цей період характеризується активізацією публічно-управлінських заходів, спрямованих на залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій. Тому у цьому контексті постає необхідність комплексного дослідження динаміки інвестування у будівельний сектор як показника ефективності державної політики економічної стабілізації та інституційного відновлення.

2. Огляд літературних джерел

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про посилену увагу дослідників до проблем інвестування у будівельну галузь України в умовах воєнного стану та економічної трансформації. Зокрема, Паламарчук О. та Петришина С. відзначають зниження загального обсягу будівельної діяльності на початку повномасштабного вторгнення та акцентують увагу на перспективності модернізації державної інвестиційної політики з урахуванням нових викликів [1]. У дослідженні Каліни І. та Величка А. обґрунтовано необхідність створення системи довгострокового інвестиційного забезпечення галузі з домінуванням публічно-приватного партнерства [2]. У контексті зазначених тенденцій слід виокремити працю Кришталь Г. та Ордуханова Т., де зосереджено увагу на проблемах кругообігу інвестицій у будівництві та розкрито їхній вплив на ефективність державної інвестиційної політики [3]. З урахуванням воєнних умов, подальшого уточнення набувають висновки Ордуханова Т., у яких визначено специфіку інвестування будівельної галузі в період збройного конфлікту та окреслено особливості пріоритетного фінансування оборонної інфраструктури [4]. Натомість дослідження Серебря А. висвітлює організаційно-правові форми житлового будівництва та підкреслює дефіцит ефективних механізмів державного захисту інвестицій у створенні житлового фонду [5]. Поряд з тим, Козій Н., Герман Я. та Карманикова І. аналізують дохідність інвестування в нерухомість у період війни та з'ясовують зміну інвестиційної поведінки приватного капіталу в умовах підвищеного ризику [6].

Отже, у розглянуті праці дозволяють стверджувати про наявність сталого наукового інтересу до інституціонального, правового та економічного аспектів державного управління інвестиційними процесами в будівельній галузі, з акцентом на трансформаційні виклики, зумовлені воєнним станом.

3. Постановка завдання

Метою статті є аналіз рівня інвестування будівельної галузі України упродовж 2022–2025 років в контексті публічного управління.

4. Методи та матеріали

У процесі дослідження інвестиційної активності в будівельній галузі України у 2022–2024 роках та прогнозування її динаміки на 2025 рік було застосовано комплекс взаємопов'язаних методів наукового пізнання. Зокрема загальнонаукові методи, такі як аналіз і синтез використані для вивчення структури та тенденцій інвестування, розподілу фінансування за джерелами та напрямками; індукція і дедукція – для формулювання загальних висновків на основі статистичних даних та перевірки гіпотез про вплив війни на інвестиційні процеси; абстрагування та узагальнення – для побудови теоретичних узагальнень щодо ролі інвестиційної політики держави у підтримці галузі. Також було застосовано емпіричні методи,

зокрема статистичний аналіз для обробки даних Державної служби статистики України, Національного банку України та міжнародних звітів щодо обсягів капітальних і прямих інвестицій; порівняльний аналіз для зіставлення інвестиційної активності в різні роки (2022, 2023, 2024) та виокремлення тенденцій і змін; графічний метод для візуалізації динаміки інвестицій у вигляді трендів зростання чи зниження вкладень; прогностичні методи, такі як екстраполяція для побудови прогнозу інвестиційної активності на 2025 рік з урахуванням актуальних трендів та змін у внутрішньо- і зовнішньополітичному середовищі; сценарний підхід для моделювання ймовірних сценаріїв розвитку інвестиційного клімату залежно від факторів безпеки, підтримки донорів і державного регулювання; метод системного аналізу для комплексного оцінювання впливу інституційного середовища, військових ризиків, міжнародної допомоги та державної політики на динаміку інвестицій у галузі будівництва.

5. Результати та обговорення

Перш ніж перейти до безпосереднього аналізу, необхідно зазначити, що будівельна галузь, як один із провідних секторів матеріального виробництва, виконує системо утворюючу роль в економічному розвитку країни. Саме тому відстеження динаміки її фінансування в умовах збройної агресії РФ проти України набуває особливої актуальності. Значна частина інвестицій в даний сектор протягом 2022–2024 років здійснювалася у рамках невідкладних інвестиційних проектів, окремих точкових проектів відновлення та відбудови, що водночас виступає індикатором державної управлінської активності.

Для емпіричного підтвердження наведемо офіційні дані щодо частки будівництва у валовому внутрішньому продукті України у фактичних цінах за період 2022–2024 років (рис. 1).

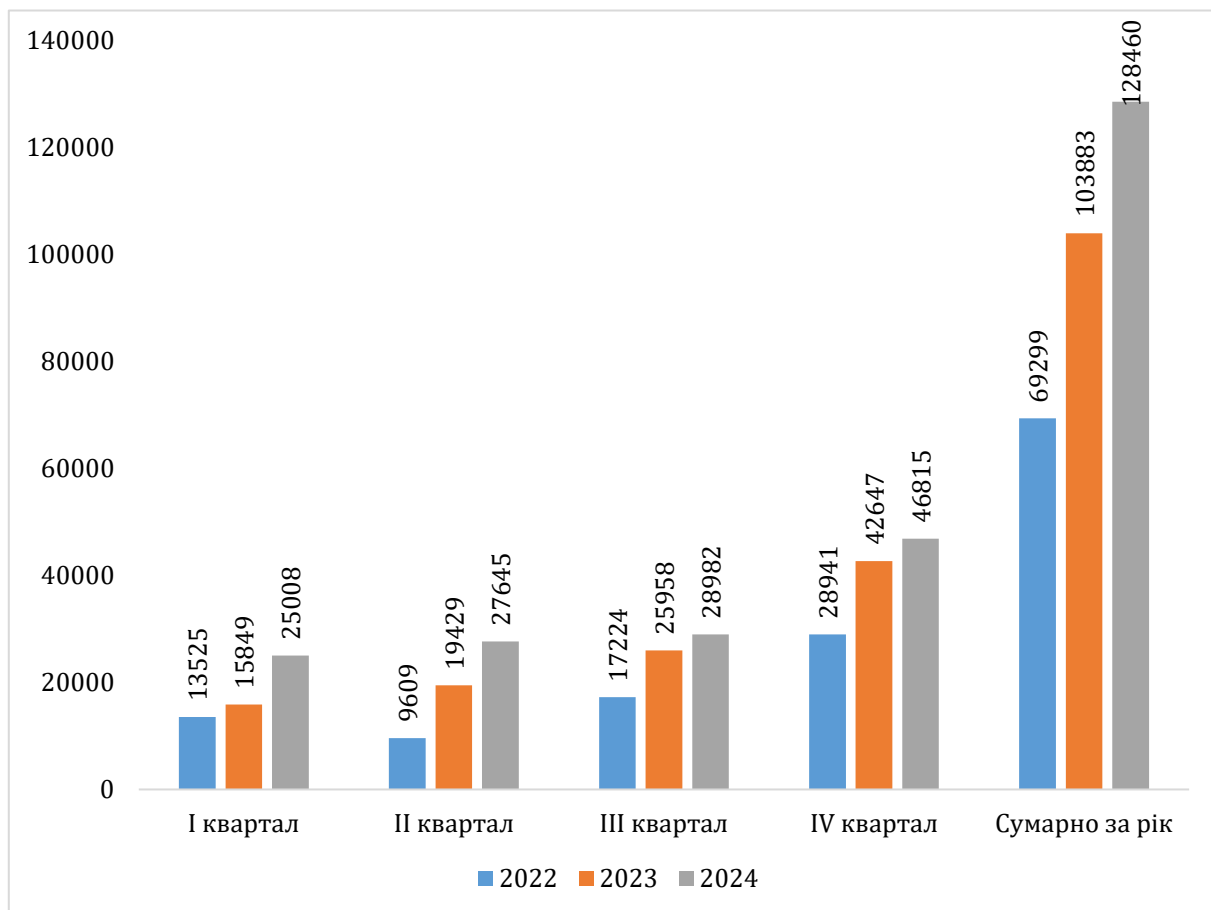

Рис. 1. Будівництво у ВВП України (у фактичних цінах), млн грн

Джерело: складено на основі [7].

Як засвідчують статистичні показники, впродовж першого року повномасштабної агресії (2022), обсяги будівництва за кварталами коливалися в межах від 9,6 до 28,9 млрд грн, досягши річного показника у 69,3 млрд грн. У 2023 році цей показник збільшився до 103,8 млрд грн, а у

2024 – до 128,4 млрд грн. Зазначене зростання варто розглядати як результат не лише активізації приватних інвесторів, а й впровадження державних управлінських рішень, що сприяли формуванню стійкого інституційного середовища. Зокрема, важливу роль відіграли урядові законодавчі ініціативи з відновлення, якими створювались відповідні механізми, серед яких – ініціатива «Велике відновлення» та створення Фонду ліквідації наслідків збройної агресії. У такий спосіб публічно-управлінський компонент виявився ключовим у забезпеченні не лише стабілізації, а й поступового зростання інвестиційного потенціалу будівельної галузі.

У контексті дослідження рівня інвестування в будівельну галузь України в період збройної агресії, особливу увагу слід зосередити на аналізі обсягів капітальних інвестицій, здійснених у зазначену галузь. Відповідно до даних, наведених на рис. 2, простежується чітка динаміка зміни фінансових вкладень у будівництво за період 2022–2024 років, що дозволяє оцінити ефективність державної інвестиційної політики в умовах війни.

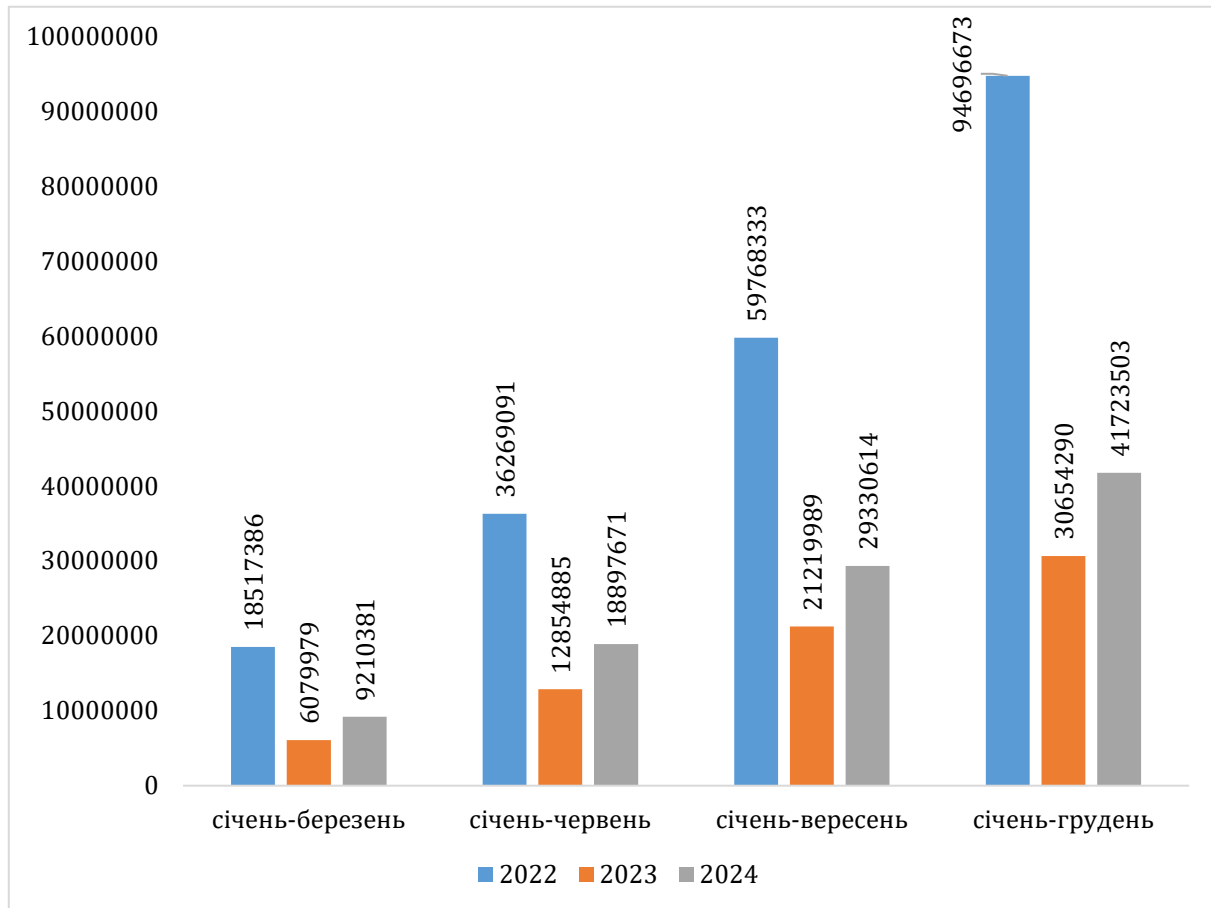

Рис. 2. Капітальні інвестиції у будівництво, тис. грн

Джерело: складено на основі [8].

Розглядаючи показники капітальних інвестицій за 2022 рік, спостерігається відносно високий рівень фінансування будівельної галузі, який у грудні досяг майже 94,7 млрд грн. Незважаючи на повномасштабне вторгнення, саме цей рік демонструє найвищі річні обсяги капітальних інвестицій за увесь аналізований період. Це можна пояснити тим, що на початку 2022 року частина інфраструктурних проєктів ще реалізовувалася у межах мирного бюджету, затвердженого до початку активної фази бойових дій, а також завдяки швидкому переформатуванню бюджетної політики у відповідь на нові виклики.

Натомість у 2023 році фіксується суттєве скорочення загального обсягу інвестицій – до 30,6 млрд грн за результатами року. Така зміна демонструє адаптивну реакцію системи публічного управління до нових умов, що супроводжувалася перерозподілом державних коштів на потреби оборони, гуманітарного забезпечення та соціальної підтримки населення. Крім того, зменшення інвестиційної активності в цей період зумовлювалося ризиками, пов'язаними з обмеженою фізичною доступністю територій, обмеженням логістичних ланцюгів і високою інфляційною нестабільністю.

Однак уже у 2024 році спостерігається поступове відновлення динаміки капіталовкладень, які сягнули 41,7 млрд грн на кінець року. Вказаний приріст варто трактувати як результат формування нових механізмів державної координації, зокрема – імплементації оновлених підходів до реалізації проєктів відновлення, посилення контролю за використанням бюджетних коштів, а також активізації співпраці між урядом та міжнародними донорами. Зафіксоване зростання також свідчить про перехід до проактивної фази відновлення та реконструкції критичних об'єктів інфраструктури, частина з яких перебуває на балансі органів місцевого самоврядування.

Аналізуючи дані щодо прямих інвестицій у будівельну галузь України за період 2022–2024 років, слід зауважити, що зазначені показники чітко відображають реакцію міжнародного інвестиційного середовища на безпекову ситуацію в державі (табл. 1). Вже у 2022 році зафіксовано суттєве від'ємне сальдо прямих інвестицій – мінус 166,6 млн дол. США, що переважно зумовлено відпливом капіталу за статтею «Інструменти участі в капіталі» (-206,0 млн дол. США).

Таблиця 1. Прямі інвестиції в Україну у будівництво (операції), млн дол. США ^{1, 2}

Показник	2022	2023	2024
Прямі інвестиції (усього)	-166,6	14,1	-32,3
Інструменти участі в капіталі	-206,0	-11,2	-58,4
Інструменти участі в капіталі, крім реінвестування доходів	1,6	-5,5	-6,5
Реінвестування доходів	-207,6	-5,6	-51,8
Боргові інструменти	39,4	25,3	26,1

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

² Дані щодо Інструментів участі в капіталі починаючи з 2022 р. розраховані на основі даних статистичної та фінансової звітності підприємств, які фактично надали звітність, та можуть бути уточнені після отримання повної інформації.

Джерело: складено на основі [9].

Цей результат є прямим наслідком невизначеності, спричиненої початком повномасштабного вторгнення, а також зниженням довіри до інституційної спроможності держави забезпечити захист вкладень. Особливо показовим у цьому контексті є глибоко негативне сальдо за показником «реінвестування доходів» (-207,6 млн дол. США), що свідчить про масове виведення раніше нагромадженого капіталу, а не про приплив нових інвестицій.

У 2023 році ситуація дещо стабілізувалася – загальний обсяг прямих інвестицій хоч і залишився низьким, проте зафіксував позитивне сальдо в 14,1 млн дол. США. Цьому сприяв частковий перехід до відновлювального управління розвитком, будівництвом, реконструкцією та модернізацією інфраструктури авіаційного, залізничного, морського та внутрішнього водного транспорту, дорожнього господарства тощо, формування та реалізація політики у сфері з відновлення регіонів, територій та інфраструктури, що постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, запровадження фіскальних гарантій, а також активне залучення допомоги з боку міжнародних фінансових установ. Однак показники за капітальними інструментами залишилися переважно негативними.

Позитивна динаміка боргових інструментів, які забезпечили приплив 25,3 млн дол. США у 2023 році та 26,1 млн дол. США у 2024-му, підтверджує, що найбільш прийнятною формою інвестування для зовнішніх партнерів у період воєнної невизначеності стали кредити, позики та інші форми з контрольованим ризиком.

На тлі незначного позитивного сальдо 2023 року показник 2024 року знову набуває від'ємного значення (-32,3 млн дол. США). Таке зниження свідчить про нестійкість позитивної тенденції та вразливість інвестиційної моделі, яка функціонує в умовах затяжного конфлікту. Погіршення показників за реінвестуванням доходів (-51,8 млн дол. США) є ознакою недостатньої інституційної гарантії сталості та прозорості інвестиційного середовища навіть за умов часткової стабілізації ситуації в окремих регіонах.

У цьому контексті доречно звернути увагу на необхідність впровадження довгострокових інструментів державної підтримки іноземних інвесторів. Йдеться, зокрема, про законодавче унормування ризиків, пов'язаних із військовими загрозами, розширення функціоналу агенцій із

залучення інвестицій, а також розвиток державно-приватного партнерства як механізму управлінського розподілу відповідальності.

Упродовж 2022–2024 років зафіксовано поступове зростання обсягу прямих інвестицій у будівництво: з 811,0 млн дол. США станом на 31.12.2022 до 1030,3 млн дол. США на кінець 2024 року. Основними джерелами приросту стали інструменти участі в капіталі, які зросли у 2,5 раза (з 164,1 млн дол. до 418,2 млн дол.), тоді як обсяг боргових інструментів демонстрував незначне скорочення (з 646,9 млн дол. до 612,1 млн дол.) (табл. 2). Така структурна трансформація свідчить про зміщення акцентів у стратегіях інвесторів на більш стабільні та довгострокові форми фінансування, що зумовлює необхідність перегляду державних підходів до регулювання інвестиційних відносин у будівництві.

Таблиця 2. Прямі інвестиції в Україну у будівництво (залишки), млн дол. США^{1, 2}

Показник	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
Прямі інвестиції (усього)	811,0	993,9	1030,3
Інструменти участі в капіталі	164,1	368,0	418,2
Боргові інструменти	646,9	625,9	612,1

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

² Дані щодо Інструментів участі в капіталі починаючи з 2022 р. розраховані на основі даних статистичної та фінансової звітності підприємств, які фактично надали звітність, та можуть бути уточнені після отримання повної інформації.

Джерело: складено на основі [10].

Аналіз структури прямих інвестицій в Україну в розрізі інструментів участі в капіталі за підсекторами будівельної галузі свідчить про нерівномірність розподілу іноземного капіталу між видами діяльності протягом 2022–2024 років (табл. 3). Виявлена динаміка дозволяє оцінити реакцію іноземних інвесторів на трансформацію державної інвестиційної політики в умовах війни.

Таблиця 3. Прямі інвестиції в Україну (Інструменти участі в капіталі) у будівництво (залишки за групами), млн дол. США^{1, 2}

Показник	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
Організація будівництва будівель	27,1	26,3	56,6
Будівництво житлових і нежитлових будівель	81,4	64,5	115,6
Будівництво доріг і залізниць	42,9	43,0	40,7
Будівництво комунікацій	1,0	184,9	166,7
Будівництво інших споруд	0,3	0,3	0,3
Знесення та підготовчі роботи на будівельному майданчику	0,6	34,1	34,2
Електромонтажні, водопровідні та інші будівельно-монтажні роботи	9,7	14,3	3,9
Роботи із завершення будівництва	0,3	0,3	0,1
Інші спеціалізовані будівельні роботи	0,7	0,2	0,2

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

² Дані щодо Інструментів участі в капіталі починаючи з 2022 р. розраховані на основі даних статистичної та фінансової звітності підприємств, які фактично надали звітність, та можуть бути уточнені після отримання повної інформації.

Джерело: складено на основі [11].

Значне зростання обсягів інвестицій у сферу будівництва житлових і нежитлових будівель – із 81,4 млн дол. США у 2022 році до 115,6 млн у 2024-му в основному є наслідком зростання попиту на нове житло та офісну нерухомість у безпечніших регіонах, а також впровадження механізмів компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна. Така тенденція вказує на посилення управлінської уваги до сектора цивільного будівництва, зокрема через створення реєстрів пошкодженого та знищеного майна та запуск цифрових платформ для супроводу процесів відновлення.

Найбільший приріст інвестицій у 2023 році спостерігається у сегменті будівництва комунікацій – із 1,0 млн до 184,9 млн дол. США. Цей стрибок пояснюється мобілізацією ресурсів для відновлення критичної інфраструктури, насамперед електро- та водопостачання, у межах державної стратегії швидкого реагування. У 2024 році обсяг інвестицій у цій категорії дещо знижується до 166,7 млн дол., що свідчить про завершення найбільш пріоритетних проектів або зменшення потреб у додатковому фінансуванні.

Водночас сегменти, пов'язані з будівництвом доріг і залізниць, демонструють стабільність без істотних змін – коливання в межах 42,9–40,7 млн дол. США. Така ситуація пояснюється переважно фінансуванням з державного бюджету або за рахунок міжнародної допомоги у вигляді грантів, а не капіталом приватних інвесторів.

Цікавою є динаміка у сфері знесення та підготовчих робіт, де показники зросли з 0,6 млн у 2022 році до понад 34 млн у 2023–2024 роках. Така тенденція підтверджує зростаючу потребу в очищенні зруйнованих територій, що свідчить про поетапний перехід до активної фази відновлення.

На відміну від наведених вище категорій, сегменти, пов'язані з роботами із завершення будівництва та спеціалізованими роботами, залишаються інвестиційно маргінальними. Такий розподіл дозволяє припустити, що на середньостроковому етапі більшість об'єктів перебувають у стадії початкового етапу будівництва у життєвому циклі об'єкта будівництва, тоді як фінансування фінішних етапів відкладене через ресурсні обмеження.

Аналіз динаміки залишків прямих інвестицій в українську будівельну галузь за інструментами участі в капіталі у розрізі країн-інвесторів дозволяє виявити як структуру міжнародного інвестиційного впливу, так і трансформацію стратегічної довіри до українського ринку у період збройної агресії (табл. 4). Такі дані є важливими для оцінки ефективності публічного управління залученням іноземного капіталу в умовах війни.

Таблиця 4. Прямі інвестиції в Україну (Інструменти участі в капіталі) у будівництво (залишки за країнами світу), млн дол. США ^{1, 2}

Країна	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
Австрія	5,4	5,2	6,5
Азербайджан	5,0	0,7	0,9
Беліз	7,6	7,2	18,0
Британські Віргінські Острови	1,2	1,5	1,0
Данія	1,9	*	0,0
Ізраїль	1,6	1,2	0,7
Італія	39,5	38,0	34,4
Кіпр	52,0	233,8	272,8
Латвія	1,8	1,9	0,2
Литва	3,6	3,1	4,4
Нідерланди	*	36,5	34,5
Німеччина	2,0	2,1	1,8
Панама	13,1	1,6	1,6
Польща	4,5	4,6	4,3
Сейшельські Острови	0,3	0,3	0,1
Словаччина	0,4	0,5	0,1
Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії	1,3	0,6	6,3
США	2,2	2,4	3,6
Туреччина	2,4	2,0	12,9
Угорщина	0,6	0,8	0,4
Франція	4,0	1,2	0,0
Чехія	0,9	1,0	0,4

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

² Дані щодо Інструментів участі в капіталі починаючи з 2022 р. розраховані на основі даних статистичної та фінансової звітності підприємств, які фактично надали звітність, та можуть бути уточнені після отримання повної інформації.

Джерело: складено на основі [12].

Значна концентрація інвестицій протягом 2022–2024 років спостерігається з боку Кіпру, залишки інвестицій з якого зросли з 52,0 млн дол. США до 272,8 млн дол. США. Показовим є також збільшення обсягів інвестицій із боку таких країн, як Беліз (від 7,6 млн у 2022 році до 18,0 млн у 2024-му) та Туреччина (із 2,4 до 12,9 млн). Це свідчить про активізацію співпраці з новими центрами фінансового тяжіння, що прагнуть посилити економічну присутність в Україні у фазі відновлення. Водночас розширення географії інвесторів передбачає зміну підходів до міжурядового координаційного механізму з метою забезпечення рівного доступу до інвестиційних можливостей.

На противагу цим країнам, деякі держави демонструють зниження обсягів залишків капіталу. Зокрема, Італія зменшила свою присутність з 39,5 млн у 2022 році до 34,4 млн у 2024-му, а Франція – до нуля, що свідчить про частковий вихід або переоцінку ризиків. Ці зміни варто розглядати в контексті політики внутрішньої безпеки ЄС, зокрема перегляду інвестиційних портфелів у країнах із підвищеним геополітичним ризиком.

Зміни в інвестиційній активності з боку США (зростання до 3,6 млн дол. США) та Великої Британії (зростання до 6,3 млн) свідчить про посилення довіри до інституційної спроможності України управляти ризиками, що супроводжується поступовим поверненням довгострокових стратегічних інвесторів. Це створює передумови для формування нової моделі інституціоналізованого партнерства між державним сектором і закордонними приватними фондами.

Аналіз даних табл. 5 дозволяє виявити те, що доходи від прямих інвестицій, сплачені нерезидентам у сфері будівництва в Україні, демонструють стійку тенденцію до зниження протягом 2022–2024 років – з 153 млн дол. США у 2022 році до лише 20 млн дол. США у 2024 році.

Таблиця 5. Доходи від прямих інвестицій, сплачені нерезидентам у будівництво, млн дол. США^{1, 2}

Показник	2022	2023	2024
Доходи від прямих інвестицій	153	31	20
Доходи від інструментів участі в капіталі компаній і частки в інвестиційних фондах	191	5	39
Дивіденди та відрахування з доходів квазікорпорацій	17	1	13
Реінвестовані доходи	208	6	52
Проценти	36	36	19

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

² Дані щодо Інструментів участі в капіталі починаючи з 2022 р. розраховані на основі даних статистичної та фінансової звітності підприємств, які фактично надали звітність, та можуть бути уточнені після отримання повної інформації.

Джерело: складено на основі [13].

Деталізація структури доходів засвідчує найбільш виразне падіння за категорією реінвестованих доходів – з 208 млн дол. США у 2022 році до 6 млн дол. США у 2023 році, з подальшим частковим зростанням до 52 млн дол. США у 2024 році. Це свідчить про зміну інвестиційних стратегій нерезидентів, зокрема про зниження рівня довіри до стабільності будівельного ринку України у період активної фази війни. Лише часткове відновлення обсягів реінвестування у 2024 році може розглядатися як прояв поступової адаптації інвесторів до умов високої турбулентності.

Водночас особливо помітною є динаміка доходів від інструментів участі в капіталі компаній та інвестиційних фондів: після різкого падіння з 191 млн дол. США у 2022 році до 5 млн дол. США у 2023 році, у 2024 році зафіксовано зростання до 39 млн дол. США. Такий тренд може бути інтерпретований як сигнал ефективності окремих інструментів публічного управління, впроваджених з метою стабілізації інвестиційного середовища. Зокрема, йдеться про заходи нормативно-правового та інституційного характеру, які посилюють захищеність іноземного капіталу й водночас орієнтують його на цільове використання у відбудовних проектах.

Окрему увагу слід звернути на зниження обсягів доходів у вигляді процентів: у 2024 році цей показник становив лише 19 млн дол. США проти 36 млн у попередні роки. Таким чином, узагальнені показники доходів нерезидентів засвідчують значне зниження інвестиційної

результативності у будівництві, що актуалізує необхідність подальшого вдосконалення державної політики в галузі регулювання іноземних інвестицій.

Аналіз просторового розподілу прямих іноземних інвестицій у будівельну галузь України у 2022–2024 роках свідчить про високу територіальну диспропорційність фінансових потоків. Основні капіталовкладення були зосереджені в місті Києві, де залишки інвестицій зросли з 91,7 млн дол. США у 2022 році до 349,2 млн у 2024 році, що свідчить про стабільну привабливість столичного регіону для іноземних інвесторів навіть в умовах війни (табл. 6).

Таблиця 6. Прямі інвестиції (інструменти участі в капіталі) у будівництві регіонів України, млн дол. США ^{1, 2}

Регіон	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
Вінницька	0,3	0,3	0,1
Волинська	*	*	*
Дніпропетровська	3,8	2,1	1,5
Донецька	1,1	15,0	16,2
Житомирська	*	*	0,0
Закарпатська	0,1	0,0	0,1
Запорізька	3,0	0,3	*
Івано-Франківська	3,3	3,2	2,9
Київська	6,6	12,9	10,1
Кіровоградська	*	*	0,1
Луганська	0,6	0,5	0,5
Львівська	3,9	4,7	6,3
Миколаївська	0,3	*	0,7
Одеська	3,9	3,4	6,6
Полтавська	*	*	*
Рівненська	41,1	41,0	35,3
Сумська	*	-	-
Тернопільська	0,1	*	0,0
Харківська	5,0	5,6	4,5
Херсонська	3,1	1,1	1,2
Хмельницька	*	*	*
Черкаська	*	*	*
Чернівецька	0,2	0,2	0,3
Чернігівська	*	*	*
м. Київ	91,7	293,6	349,2

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

² Дані щодо Інструментів участі в капіталі починаючи з 2022 р. розраховані на основі даних статистичної та фінансової звітності підприємств, які фактично надали звітність, та можуть бути уточнені після отримання повної інформації.

Джерело: складено на основі [14].

Домінування Києва в структурі залучених інвестицій частково пояснюється концентрацією управлінських, логістичних і фінансових центрів, наявністю диверсифікованої інфраструктури та гарантіями безпеки, що є відносно вищими порівняно з іншими регіонами. Крім того, саме у столиці реалізуються найбільші інфраструктурні проекти, що підтримуються міжнародними організаціями через публічні канали фінансування.

Іншим прикладом стабільного інвестиційного інтересу є Рівненська область, де протягом усього періоду зберігався високий рівень залучених коштів: 41,1 млн дол. США у 2022 та 35,3 млн у 2024 році. Така динаміка пояснюється розміщенням критичних об'єктів енергетичної інфраструктури, що обумовлює інвестиційну підтримку з боку міжнародних партнерів для гарантування безперервності функціонування стратегічно важливих систем об'єктів критичної інфраструктури.

Варто зазначити також активізацію інвестицій у південних і західних регіонах – Львівська, Одеська, Харківська області демонструють позитивні тенденції. Наприклад, в Одеській області

обсяг капіталу зріс із 3,9 млн у 2022 році до 6,6 млн у 2024 році. Подібна тенденція свідчить про адаптацію інвесторів до регіональної безпекової ситуації, а також про роль цих областей як логістичних хабів для гуманітарних, військових і будівельних вантажів.

Натомість низка регіонів, таких як Сумська, Полтавська, Волинська, Черкаська, Хмельницька, не демонструють наявності оприлюднених даних. Це ускладнює повноцінну оцінку, однак дає підстави припускати або відсутність активних проектів, або застосування режиму конфіденційності внаслідок ризиків для інвесторів.

Згідно з аналітичними оцінками, протягом 2025 року в Україні очікується зростання обсягів будівельної діяльності на рівні 16,1 %, що створює основу для подальшої позитивної динаміки у 2026–2028 роках, з прогнозованим щорічним приростом у межах 9–11 %. Сприятливим чинником такого розвитку виступають як внутрішні, так і зовнішні інвестиції, спрямовані на відновлення критичної інфраструктури, яка зазнала масштабних руйнувань унаслідок збройної агресії з боку РФ [15].

Варто зазначити, що стратегічне підсилення інвестиційного потенціалу галузі обумовлюється не лише економічними очікуваннями, а й активізацією міжнародної технічної та фінансової допомоги, зокрема з боку країн Європейського Союзу. Зокрема, компанії з Німеччини та Австрії вже анонсували реалізацію проектів, спрямованих на відновлення інженерної інфраструктури та оборонно-промислового потенціалу України, а Уряд Данії ініціював фінансування у розмірі 120 мільйонів євро на реконструкцію суднобудівного кластеру в місті Миколаєві [15].

Ці ініціативи вказують на посилення ролі публічно-приватного партнерства у післявоєнному відновленні, що, своєю чергою зумовлює потребу у вдосконаленні механізмів публічного управління інвестиційною політикою.

З огляду на вказані тенденції, об'єктивно видається потреба у посиленні стратегічного планування у сфері публічного управління інвестиційною діяльністю, що передбачає формування адаптивних інституційних механізмів реагування на кризові виклики. Зокрема, важливим напрямом має стати інтеграція цифрових інструментів у процесі прийняття рішень і розподілу ресурсів, що сприятиме зниженню рівня корупційних ризиків і підвищенню прозорості інвестиційних процесів.

Крім того, формування нової парадигми публічного управління інвестиціями у сфері будівництва має ґрунтуватися на принципах відкритості, інклюзивності та результативності. Такий підхід дозволить не лише забезпечити ефективне використання коштів міжнародної допомоги, а й підвищити довіру іноземних інвесторів до українського ринку, що є критично важливим у контексті після воєнної відбудови.

6. Висновки

Проведене дослідження дало змогу всебічно оцінити динаміку інвестування у будівельну галузь України в період збройної агресії РФ у 2022–2024 роках та за прогнозами у 2025 році й виявити основні тенденції й чинники, що вплинули на формування інвестиційного середовища. Узагальнені дані засвідчили, що попри надзвичайні безпекові виклики, будівництво продовжувало відігравати основну роль у структурі валового внутрішнього продукту та залишався одним із пріоритетів державної інвестиційної політики, бачимо важливість проектів відновлення, публічних інвестиційних проектів, окремих точкових проектів відновлення та відбудови тощо

При цьому зауважено, що розвиток будівельної галузі в умовах воєнної економіки потребує системної державної підтримки та створення механізмів інституційно стабільного інвестиційного клімату. Необхідним кроком у цьому напрямі є запровадження довгострокових механізмів захисту інвесторів, зокрема – через законодавче унормування ризиків, пов'язаних із воєнними загрозами, розширення функцій інвестиційних агенцій, подальше нормативно-правове врегулювання та більш масштабне впровадження публічних інвестиційних проектів на засадах кращих світових практик, а також активізацію механізмів публічно-приватного партнерства. Перехід до відновлювальної та стратегічно спрямованої інвестиційної політики в будівництві має стати однією з ключових передумов економічної стійкості України в середньо- та довгостроковій перспективі.

References

1. Palamarchuk, O., & Petryshyna, S. (2023). Budivelna haluz Ukrainy: stan ta prohnozy. *Ekonomika ta suspilstvo* [Construction industry of Ukraine: State and forecasts]. *Economy and Society*, (51). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-45> (in Ukrainian)
2. Kalina, I., & Velychko, A. (2024). Finansovi instrumenty investuvannya v budivnytstvi v konteksti stratehichnoho rozvytku pidpriemstv-developeriv [Financial instruments of investment in construction in the context of strategic development of development companies]. *Ways to Improve Construction Efficiency*, 2(53), 161–173. <http://ways.knuba.edu.ua/article/view/326884> (in Ukrainian)
3. Kryshchal, H., & Ordukhonov, T. (2025). Kruhoobih investytsii v budivelnu haluz ta yikh vplyv na efektyvnist investytsiinoi polityky [Circulation of investments in the construction industry and their impact on the effectiveness of investment policy]. *Economy and Society*, (71). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-13> (in Ukrainian)
4. Ordukhonov, T. H. (2024). Investuvannya budivelnoi haluzi v umovakh viiny [Investing in the construction industry in wartime conditions]. *Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (Economic Sciences)*, 4(53), 124–132. <https://doi.org/10.32782/2519-884X-2024-53-13> (in Ukrainian)
5. Седебій, А. Ю. (2024). Suchasne investuvannya u budivnytstvo zhytla v Ukraini: orhanizatsiino-pravovi formy ta problemy derzhavnoho zakhystu [Modern investment in housing construction in Ukraine: Organizational and legal forms and problems of state protection]. *Taurida Scientific Herald. Series: Public Management and Administration*, (3), 71–80. <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2024.3.9> (in Ukrainian)
6. Kozii, N., Herman, Y., & Karmanikova, I. (2023). Investuvannya budivnytstva ob'ektiv nerukhomosti ta yoho dokhidnist pid chas viiny [Investment in the construction of real estate objects and its profitability during the war]. *Zbirnyk naukovykh prats Derzhavnoho podatkovoho universytetu*, (1), 113–130. <https://doi.org/10.33244/2617-5940.1.2023.113-130> (in Ukrainian)
7. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (n.d.). *Ekonomichna statystyka / Natsionalni rakhunky* [Economic statistics / National accounts]. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/nac_r.htm (in Ukrainian)
8. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (n.d.). *Ekonomichna statystyka / Ekonomichna diialnist / Kapitalni investytsii* [Economic statistics / Economic activity / Capital investments]. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ioz_19.htm (in Ukrainian)
9. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Priami investytsii v Ukrainu: operatsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti* [Direct investments in Ukraine: transactions by types of economic activity]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (in Ukrainian)
10. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Priami investytsii v Ukrainu: zalyshky za vydamy ekonomichnoi diialnosti* [Direct investments in Ukraine: balances by types of economic activity]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (in Ukrainian)
11. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Priami investytsii v Ukrainu (instrumenty uchasti v kapitali): zalyshky za hrupamy vydiv ekonomichnoi diialnosti* [Direct investments in Ukraine (equity instruments): balances by groups of types of economic activity]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (in Ukrainian)
12. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Priami investytsii v Ukrainu (instrumenty uchasti v kapitali): zalyshky za krainamy svitu v rozrizi vydiv ekonomichnoi diialnosti* [Direct investments in Ukraine (equity instruments): balances by countries of the world by type of economic activity]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (in Ukrainian)
13. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Dokhody vid priamykh investytsii, splacheni nerezydentam (za vydamy ekonomichnoi diialnosti)* [Income from direct investments paid to non-residents (by type of economic activity)]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (in Ukrainian)
14. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Priami investytsii v Ukrainu (instrumenty uchasti v kapitali): zalyshky za rehionamy za vydamy ekonomichnoi diialnosti* [Direct investments in Ukraine (equity instruments): balances by regions by type of economic activity]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (in Ukrainian)
15. GlobeNewswire. (2025, February 4). *Ukraine construction industry report 2024: Output to grow by 16.1% in 2025 before registering growth between 9% and 11% between 2026–2028*. <https://www.globenewswire.com/news-release/2025/02/04/3020287/28124/en/Ukraine-Construction-Industry-Report-2024-Output-to-Grow-by-16-1-in-2025-Before-Registering-Growth-Between-9-and-11-Between-2026-2028.html>